

Taustamuistio

2.12.2024

OM/DJO/DVY/Lehtonen

HEVE-selvityshankkeen (VN/26808/2023) kuuleminen 5.12.2024

Järjestöille osoitettavien lahjoitusten verovähennysoikeuden laajentaminen

Valtiovarainministeriön vero-osasto valmistelee hallituksen esitystä järjestöille osoitettavien lahjoitusten verovähennysoikeuden laajentamisesta. Valmistelu on osa ministeriön hanketta (VM115:00/2023), jossa selvitetään henkilöiden tuloverotusta ja eräitä muita verotusta koskevia muutoksia. Hallituksen esityksen valmistelu perustuu päätökseen, jonka hallitus teki keväällä 2024 kehysriihessä eli neuvotellussaan lähivuosien taloudesta. Päätös sisällytettiin myös valtioneuvoston periaatepäätökseen kansalaisjärjestöstrategiasta, joka hyväksyttiin kesäkuussa 2024.

Oikeusministeriön näkemyksiä linjauksiin

Oikeusministeriö kiittää kutsusta kuulemistilaisuuteen, joka on 5. joulukuuta.

Oikeusministeriön mielestä on tärkeää, että järjestöille osoitettavien lahjoitusten verovähennysoikeutta laajennettaisiin, jotta järjestöjen yksityisrahoituksen varainhankinnan edellytykset vahvistuisivat. Ministeriö viittaa kansalaisjärjestöstrategiaan todetessaan, että verovähennysoikeuden laajentamista pitäisi tarkastella nykyistä rajausta laajemmin, kun hallituksen esitystä valmistellaan valtiovarainministeriössä. Oikeusministeriö kehottaa valmistelijoita kiinnittämään huomiota myös vaikutusten arviointiin ja kannustaa osallisuuteen ja yhteistyöhön valmistelussa.

Postiosoite

Postadress

Oikeusministeriö
PL 25
FI-00023 Valtioneuvosto
Finland

Käyntiosoite

Besöksadress

Meritullinkatu 10
00170 Helsinki
Finland

Puhelin

Telefon

0295 16001
Internat.
+358 295 16001

Faksi

Fax

09 160 67730
Internat.
+358 9 160 67730

S-posti, internet

E-post, internet

kirjaamo.om@gov.fi
www.oikeusministerio.fi
www.justitieministeriet.fi

1 Vaikutusten arviointi

Kansalaisjärjestöstrategian tavoitteena on kehittää yksityisrahoitukseen perustuvaa lahjoittamisen kulttuuria Suomessa ja vahvistaa kansalaisjärjestöjen omavaraisuutta. Kansalaisjärjestöjä koskevaa valtionavustustoimintaa kehitetään samanaikaisesti sekä valtioneuvoston laajuisesti että hallinnonalakohtaisesti.¹

Suomea ja muita EU-maita suositellaan kehittämään kansalaisyhteiskunnan toimintaedellytyksiä ja seurantaa, jotta kansalaisyhteiskunnan toimintaympäristö on suotuisa jatkossakin.² Suositusten tavoitteena on myös vahvistaa kansalaisyhteiskunnan toimijoiden vaikutusta yhteiskunnassa. Verotukseen liittyvät poikkeukset ja lahjoitusten verovähennysoikeuden kaltaiset asiat ovat yksi tapa kehittää julkista rahoitusta.^{3 4} Julkisen rahoituksen vaikutuksia kansalaisyhteiskuntaan on tutkittu Suomessa erityisesti valtionavustustoiminnan näkökulmasta.⁵

Oikeusministeriö katsoo, että rekisteröityjen yhdistysten ja säätiöiden julkisen ja yksityisen rahoituksen tilaa on arvioitava kokonaisuutena hallituksen esitystä valmisteltaessa. Samalla on tarpeen arvioida yhdistysvaikutuksia ja käytössä olevia luokituksia, koska yhdistysten toiminta on hyvin monimuotoista. Yhdistyksillä on myös erilaiset edellytykset panostaa yksityisrahoituksen varainhankintaan ja tehdä sitä tuloksellisesti.

2 Osallisuus ja yhteistyö

Oikeusministeriö rohkaisee ottamaan yhdistykset ja säätiöt mukaan valmisteluun varhaisessa vaiheessa ja panostamaan konsultoinnin rinnalla myös yhteiskehittämiseen. Esimerkiksi oikeusministeriön yhteydessä toimivat neuvottelukunnat, etnisten suhteiden neuvottelukunta ja kansalaisyhteiskuntapolitiikan neuvottelukunta, tuottavat asiantuntijatietoa ja lisäävät osallisuutta dialogin kautta.

Valmistelussa kannattaa hyödyntää myös valtiovarainministeriön avoimen hallinnon hankkeen verkostoja ja välineitä osallisuuden ja yhteistyön edistämiseksi valmistelun aikana. Hallinnon ja kansalaisyhteiskunnan vuorovaikutuksen parantaminen tunnistetaan tavoitteena niin pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelmassa kuin sen varaan rakennetussa kansalaisjärjestöstrategiassakin.

¹ Valtionavustustoiminnan ja valtionavustuspalveluiden kehittäminen; [VM-verkkosivut](#)

² [Yhteisötalouden suositukset](#)

³ The Protection and Promotion of Civic Space; [Strengthening Alignment with International Standards and Guidance](#)

⁴ Valtioneuvoston periaatepäätös kansalaisjärjestöjen toimintaedellytysten edistämisestä; [Oikeusministeriön julkaisuja 2007:4](#)

⁵ Kansalaisyhteiskunnan tila ja tulevaisuus 2020-luvun Suomessa; [Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 2020:47](#)

Lisätietoja

Erityisasiantuntija Mikko Lehtonen, puh. 0295 150 173, mikko.lehtonen@gov.fi

www.om.fi/kansalaisjarjestostrategia

kansalaisjarjestostrategia.om@gov.fi